

Тыднёвік Магілёўскі

№ 11 (11)

6.06.97

Ніл Гілевіч

**З "ТРАВЕНЬСКОЙ
КАНТАТЫ 1997 ГОДА"**
Прадажнікі, што на
ганебны торг
нясуць наш гонар,
волю і прастор,
павінны знаць, што
ўсіх і паімёна,
тысячавусна,
тысячапраклённа
іх праклянуць за гэту
зраду людзі,
а самым страшным
пакараннем будзе,
што дзеця іх, каб
ганьбу з роду зняць,
імя па бацьку
прыйдзецца мяняць.
Браты! Ачніцеся!

Няўжо вам
не чутна, хоць бы
і скрозь сон,
як прамаўляе божым
словам
да вашых сэрцаў
вешчы зvon?
Як кліча ён знайсці
свой Кіцеж,
паўстаць з
прадоннай нематы...
Дык не праспіце ж,
не ўпусціце ж
час, Богам дадзены,
браты!

У сялян зноў аднялі права распараджэння вынікамі сваёй працы

Па сведчаннях члена Цэнтральнага
Урада, які працуе пры СНФ, сп.
Сергея Палікова, бліжэй рост цэнаў
літаральна на ўсё — ёсць вынікі
"паспяховага" правядзення асноўнай
пасяўной кампаніі. Каб яе за-
бяспечыць у новых умовах дзяр-
жаўнага дыктату, урад вытлумачыў не-
забеспечанасць прадукцыі або
каштоўнымі паперамі дадатковыя
грошы. Гэта найперш адаб'еца
цэнамі на тых, хто хацеў крыву
асэнтыўна працуе як у вытворчасці,
так і ў вёсцы. Для ўсіх сялянаў,
якоўкі дзяржава "пазчыла" ім
грошы на пасяўную, гэта абярне-ца

ца стратай свайго права распарад-
жэння будучым ураджаем. За яго
власцюцам выплаціць калейкі, а
ўсё традыцыйна забіраць "в закро-
ме Родины". Танней для сябе прад-
укцыя сельскай гаспадаркі ўрад
зможэ пакрыць, дарага прадаўшы
яе спажываць як дома, так і за мя-
жой, найбольш небяспечныя эканамічныя
правалы. Але не надоўга.
Які пры ўсіх савецкіх часах, за свае
памылкі і непавагу да эканомікі
наша дзяржава, дакладней — яе
кіравнікі, звыклі разлічвацца да-
лейшым рабаваннем вёскі.

Уласная інфармацыя.

Класавы падыход машын за закон?

Далей за прэзідэнта ў гэтай "ба-
рацьбе" з "зялёным зямлем" і крадзя-
жамі пайшлі ў калгасы імя Пагодзіна,
што ў Горавым раёне. Калгаснікі пры-
мялі класавы падыход.
На калгасным сходзе было выра-
шана, што "простыя" калгаснікі за
з'яўленне ў іхным выглядзе на пра-
цы будзе штрафавана на 150 тыс.
руб., а вось спецыялісты гаспадаркі:
аграном, бухгалтары, сакратарка і г.
мусць за тое ж самае заплаціць 450
тыс. руб. Гэта ж выразілі абход-
жы і з тым, хто паліцаецца на крад-
зяжы. Калі той жа "просты" калгаснік
будзе пакараны трыма "мінімалкамі",
то калгасны "інтэлігент" — лядцо.
Мясцовая пракуратура апрастэста-
вала гэтую прававую навацыю вяс-
коўцаў. Цяпер ад райсуду залежыць,
хто пераможа: закон ці класавы па-
дыход?

Карысьць ад... ураганаў

Пасля двух ураганаў, якія пранес-

ліся апошнім часам па Магілёўшчы-
не, загнулі вялікая колькасць дра-
ваў.

Уборка леса шмат каштуе, таму
абласныя ўлады вырашылі аддаць
бясплатна мясцовым жыхарам тую
драўніну, якую яны здолеюць выве-
сці з лесу. Гадобна, што яшчэ пара
такіх ураганаў — і Магілёўшчына
зможэ абыйсціся без імпарту паліва.
Хача не да картаў, — стыхі прынес-
ла шмат урон.

Старыкам у нас — няма пашаны

З 330 тыс. пенсіянераў абласці,
па звестках мясцовай сацыяльнай
службы, 40 з паловай тысяч — адзі-
ночкі.

Улічваючы сённяшні эканамічны
крызіс, можна ўявіць, у якіх умовах
жыве большасць гэтых людзей. На-
прыклад, статыстыка сведчыць, што
60% загнуўшых на пажарак — адзі-
ночкі пенсіянеры. Кожны дзесяты
станоўца ахвярай крадзяжоў.

С.Г.

Заява

Магілёўскай
абласной
канферэнцыі СНФ
Магілёўская абласная кан-
ферэнцыя Беларускага Наро-
днага Фронту "Адраджэнне"
заяўляе:

Існуючы ў Беларусі прамас-
коўскі рэжым пайшоў на здра-
ду дзяржаўных і нацыянальных
інтарэсаў беларускага народа.
Конферэнцыя не прызнае
легітымнасці падпісаных неза-
конным рэжымам Лукашэнка па-
гадненняў з Расіяй і лічыць іх
чарговым крокам на шляху лік-
відацыі Беларускай дзяржаў-
насці.

У гэтых умовах мы заяўляем,
што гатовы адстойваць неза-
лежнасць сваёй краіны ўсімі
магчымымі сродкамі і выступа-
ем супраць усялякіх перамоваў
з рэжымам да аднаўлення кан-
стытуцыйнага ладу.

Жыве незалежная Беларусь!
31.05.97. г.Магілёў
(Аб канферэнцыі на 2-й
старонцы).

Збор подпісаў як сродак распалявання міжнацыянальнай варожасці

Чытачы ўжо прызываліся да
звестак аб "выкананні" Дэкрэту
№5. Гэтым разам мы не маем маж-
лівасці паведаміць аб чарговым
штрафе за ягонае парушэнне, бо...
Аднак аб усім па парадку.

Як ТЫДНЁВІК ужо згадваў раней,
12 травня лідары дэмакратычных
арганізацый былі затрыманыя
ОМОН ля ГУМа. Вынікам таго затры-
мання і сталіся тры пратаколы, што
былі нахаваныя ў Цэнтраль-
ны суд, дзе мусілі разглядацца.

Першым выклікалі ў суд В.Цурпа-
нава 26-га травня, але паседжань-
не было перанесена на 28-е з-за ад-
сутнасці байца ОМОН Сямёнава.

28-га травня старшыня Цэн-
тральнага суда Плотнікава пачала
разгляд "справы", матэрыялы якой
складаліся з пратаколу, які склаў
м-р Бурлакоў і рапарту Сямёнава.
Гэтым разам у суд з'явіўся м-р Бу-
рлакоў, байца Сямёнава зноў не
было.

В.Цурпанаў перадаў судзьдзі за-

яву, тэкст якой адпавядае таму адкры-
таму лісту, што ТМ друкаваў у папяр-
эднім нумары, адхіліўшы абвінавач-
ванні супраць яго, што высунулі мі-
ліцыянты.

Выступаючы ў якасці сьведзі з аб-
вінавачаўча боку, м-р Бурлакоў паве-
даміў:

— Я нёс дзяржурства на стадыёне
(павінен быў адбываць футбольныя
матчы), а таму ня бачыў, што адбыва-
лася ля "Прыёрбанка". Але а 17 гадзі-
не, ідучы на стадыён, заўважыў Цурпа-
нава, які размаўляў з двума мужчы-
намі, і я падумаў: "Цурпанаў тут, зна-
чыць нешта будзе". Хвілінаў праз 15-
20 я быў выкліканы ў райаддзель, дзе
п-к Церахаў загадаў скласьці пратако-
лы на затрыманых за парушэнне Дэ-
крэту №5, бо ладзілі пікет. Складаючы
пратаколы, я удакладніў у начальніка,
на якой стадыі быў пікет, калі па-
рушальнік затрымалі.

Адказваючы на пытанні В.Цурпа-
нава (адваката ў яго не было, а таму ён
бараніўся сам — ТМ), маёр выклаў

даволі цікавыя думкі. Адна зь іх тычы-
лася разумення ім свабоды слова:
"Збор подпісаў супраць Саюза — гэта
вузканакіраванае меркаванне асоб-
най групы людзей, што з'яўляецца па-
рушэннем Дэкрэта". Другая была
яшчэ больш цікавай: "Збор грошай для
расіян — гэта распаляванне міжна-
цыянальнай варожасці між народамі
Расіі і Беларусі".

Зьбіраць грошы для расейцаў (па
Бурлакоў) ніхто ня мае права, бо на
Беларусі ёсць свае гаротныя людзі.

А што суд? Спадарыня Плотнікава
вынесла рашэнне вярнуць матэрыя-
лы назад у міліцыю дзеля збору больш
грунтоўных доказаў.

Адразж ж пасля гэтага пасяджэн-
ня судзьдзя Прошка павінен быў раз-
глядаць аналагічныя матэрыялы на
В.Сівуху, але, прапануваўшыся з сп.
Плотнікавай, вынес рашэнне
адправіць і гэтыя матэрыялы ў мілі-
цыю, на прыступачы да разгляду.

Што тычыцца арганізатара збору
подпісаў і грошай А.Федарава, то раз-

гляд ягонае "справы" празь дзень
павінен быў ажыццяўляць судзь-
дзя Шандаровіч. Аднак, як і папяр-
эднія, матэрыялы былі па тых жа
прычынах вярнутыя міліцыі.

Затрыманы

P.S. ТЫДНЁВІК па-ранейшаму
будзе трымаць чытачоў у курсе да-
лейшага развіцця ўсіх працэсаў,
звязаных з дэкрэтам №5. Напамнім,
што рашэнне вярнуць матэрыялы,
паводле якіх В.Цурпанаў абвінавач-
ваецца ў парушэнні гэтага дэкрэту
26 красавіка, калі жыхары горада
нападлілі экіменічны Хрысты ход
дзеля ўшанавання памяці ахвяраў
Чарніобільскай навалы, прыняла
старшыня Ленінскага суда спада-
рня Гаврылюк. Яна ж спыніла раз-
гляд "Справы" аб першамайскіх па-
рушэннях з боку апазіцыі. Так што
дэкрэт не працуе ў аўтаматычна, як
на гэта відаць спадзявалася нашая
міліцыя.

ЖЫЦЦЁ ПА ДЭКРЭТУ

Да сустрэчы, Пагоня!

З песні Ігара Мухіна-Рабянка ў аўтарскім выкананні, у якой ёсць гэтыя словы, адкрылася мінулая суботняя абласная фронтовакая канферэнцыя, удзел у якой прынялі 46 дэлегатаў з Магілёва, Бабруйска, Асіповіч і 17-ці раёнаў. Гэтымі ж словамі — да сустрэчы, Пагоня — можна вызначыць змест, характар і настрой канферэнцыі. Нягледзячы на відомыя ўсім прычыны, у выніку якіх Фронт галоўна адхілены ад нармальнага ўдзелу ў грамадска-палітычным жыцці краіны, дэлегаты дэманстравалі не толькі ўласціваю фронтовакам вернасць стратэгічным мэтам, але і пэўны алтымізм у магчымасці іх дасягнення яшчэ, як гаворыцца, пры жыцці нашага пакалення.

Выступоўцы сведчылі аб прыкметных зменах у грамадскім настроі. Аднак праўда і тое, што пакуль маўклівае і глухое незадавальненне жыццём не надта ўплывае на пашырэнне ў "народных масах" разумення той ісціны, што толькі незалежнасць краіны на духоўным падмурку беларускасці дазволіць правесці наступства і нават перастаўшы ў нас цывілізаваным палітычным і сацыяльна-эканамічным рэформам.

Адметна, на шчасце, што гэтая думка захпіла розум моладзі, якая працягвае сябе ўсё больш патрыятычна не толькі ў Мінску, але і на месцах. Паўсюдна фронтовакая арганізацыя "прыраслі" моладзім сям'ямі. Гэта дэкаў пэўнае змены ў стылі і метадах работы "ветэранаў" руху і асабліва з боку яго кіраўніцтва. На жаль, наступная гаворка на гэту тэму не атрымала на канферэнцыі развіцця, што ракінула ў моладзых дэлегатаў пэўнае незадавальненне. А з другога боку і самі яны не праявілі неабходнай настойлівасці ў абмеркаванні гэтай праблемы.

Пакуль размыслілі ў даходках да рабочых пытанняў з боку сталых сябраў масавых арганізацый Фронта, да якіх адносяцца і яе старшыні, і новага папярэння не дасягнулі "тэмпературы", за якой наступіць прычынаў і неперадольных разнагалосці. Тым не менш для карысці справы нельга ні замочваць сітуацыю, ні адмахвацца ад яе. На карце не чысць абміцці, а значна больш высокая цана. Вядома, што ў некаторых

дэмакратычных партыях, дзе не ўбачылі сучаснае пагрозы ўнутранаму адзінству, і адбыўся раскол, што прывяло да змены не толькі лідэраў, а прынцыповых "вехаў" на карысць не грамадству, а ўладзе.

Зразумела, што марай прэзідэнцкай адміністрацыі

цыя застаецца разбурэнне Фронта. Работа ў гэтым напрамку вядзецца невялікая. Аднак спадзяванні на гэта марныя. Абласная канферэнцыя заявіла сваю цвёрдую пазіцыю даверу Яўну Пазынюку як лідэру Фронта і вернасці сваім стратэгічным задачам. Дэлегатам чарговага з'езду Беларускага Народнага Фронта даручана падтрымаць Я. Пазынюка, у эфектыўнасці замежнай дзейнасці якога магілёўскія фронтовакі, дарчы, правялі глыбокую інфармаванасць.

Магчыма, што і перавыбранне сп. Федарава на пасадку старшыні абласной арганізацыі сталася праяўленнем таго разумення, што ў цяперашніх умовах перанос акцэнтаў у рабоце з мабілізацыі вы-

АБЛАСНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БНФ

звольнага грамадскага руху на ўнутраныя праблемы (якіх няма) — гэта паслабленне фронтовакай структураў, аўтарытату і дэспліны. І без таго заслугаючы самых узровень спору фронтовакія актывісты найперш у раёнах, дзе "под колпаком" літаральна кожны іх крок. Аднак работа ідзе і там. А самае галоўнае, што паўсюдна ёсць людзі, якія з'яўляюцца носьбітамі і захоўнікамі ідэй нацыянальнага Адраджэння, без рэалізацыі якіх немагчыма стаць ні нармальнай краінай, ні цывілізаваным грамадствам. Гэтыя людзі, адукаваныя і прафесійныя, гатовы ўзяць на сябе адказнасць за жыццё краіны пры непазбежным падзенні рэжыму, які не прызнаецца за легітымны нікім у свеце, акрамя, зразумела, Расіі, што ажыццяўляе ў Беларусі свой імперскі рэванш.

З усяго, што прагучала на абласной канферэнцыі, акрэслілі асноўныя напрамкі бліжэйшай работы і пазуні бягучага моманту: адстаўка рэжыму, агітацыяна-прапагандысцкая работа сярод усіх катэгорый насельніцтва, фарміраванне моладзёвага напрамку фронтовакай дзейнасці, падтрымка грамадскіх актывістаў у сталіцы, і, вядома, удасканаленне ўсёй сваёй структуры.

Па сутнасці асобным раздзелам канферэнцыі можна лічыць прыезд на яе і грунтоўныя выступы мінскіх гасцей — сябраў Рады Фронта Вячаслава Сіўчыка, Сяргея Палкова і Аляксандра Крыварота. Памеры справаздач за канферэнцыю не дазваляюць грунтоўна пераказаць іх выступы, а павярхоўны пераказ не дае неабходнага ўяўлення аб глыбіні аналізу сітуацыі і дзейнасці ў сувязі з ёй Народнага Фронта. Чытачам даведзена паверыць аўтару натакат на слова: кіраўніцтва Фронта як ніколі раней перахвалана ў рэальным набліжэнні становішчы перамае ў краіне. Для гэтага яшчэ трэба папрацаваць, для гэтага трэба праявіць волю і непахіснасць, але аб'ектыўная сітуацыя для рэжыму складаецца небяспечная. Час палітыка-эканамічных іпсізаў мінае. Спрыяць хутчэйшаму развясненню туману і нават цёмры настроіліся на сваёй канферэнцыі і прадстаўнікі магілёўскіх арганізацый Фронта. Яны прызначылі сваю і нашу агульную сустрэчу з Пагоняй у адчунальнай блізкасці.

Генадзь СУДНІК.

РЭПЛІКА ДЭЛЕГАТА

да дзейнасці БНФ, а Федараў самаўладна ўвёў яго ў абласную Раду, і зрабіў дэлегатам канферэнцыі. Ягоны выступ мусіў гукаць на сямінары-вучобе, які падзёўся пасля канферэнцыі, але ж ніяк не ў якасці часткі справаздачы. Павучальны тон гэтага тэарэтычнага "садакладу" з'яўляўся многіх дэлегатаў, так і менскіх гасцей. На маю думку, у гэтай недарэчнасці праявілася ўласціва А. Федарава неамакраціннасць у прыняцці рашэнняў і "лёгкае" стаўленне да падбору людзей, якія імітуюць "шырыню" фронтовакай збэрагу і эфектыўнасць іх работы. А насамрэч праблема ў нас больш, чым здабытка.

Валадар ЦУРПАНАЎ, старшыня Магілёўскай гарадской арганізацыі БНФ.

Моладзь не толькі бунтуе

Магілёўскае моладзёвае згуртаванне "Патрыёты Беларускай Руху ў Еўропу" гэтым днём праводзіць спрыт юныя магілёўцы сацыялагічнае даследаванне іх грамадскіх настрояў. Справа гэтая нямалажыкая, бо сёння з кінкам і дэкаўтамі нішто чыста не гаворыць аб жыцці. Сродкі масавай інфармацыі, надбольш тэлебачанне, адкрыта скажучы сітуацыю ў краіне і "запэкаюць" моладзь у свет люты, настайны, выкапчы і рабочае начальства моладзых вядуць толькі афіцыйную прапаганду, якая выключна адноні бумамі і дыскусійнасцю, а боіцы, заклочаныя лясамі саіх азіяцкіх, вучаць іх ні ўва што не ўмешаваць...

Кантакты са сваёй аднагодкамі карысныя і для моладзых патрыятаў, каб пазбягаць у сваёй дзейнасці адораванасці ад рэальных настрояў кожнай і дэкаўта. Неадказнае дачыненне да аднагодкаў не можаць спрыяць аўтарытэту патрыятычнага руху ў моладзёвым асяродкі. Таму так важна дакладна ведаць, што будзе моладзь і чаму яна думае так або інакш.

Кіруючы "Патрыёты Беларускай Руху ў Еўропу" і справе арганізацыі і правядзення сацыялагічнага апытання азіяцкіх падтрымаў у магілёўскай асяродку "Колі сёння" і "рады" гэтыя галасы "Тыяныя Магілёўцы". Усе разам выпрацавалі анкету для апытання, якую мы друкуем з нагодай, што свае адказы на яе даішчэ не паспелі ў рэдакцыю тым, што не праціць пад "вулічнае апытанне". Будзем удзячны. Вось заты анкета.

ПЕРАЛІК ПЫТАННЯЎ
сацыялагічнага даследавання ў асяродкі моладзі Магілёва

1. У якой, на вашу думку, краіне мы жывем?
 - дэмакратычнай
 - антыдэмакратычнай
 - капіталістычнай
 - сацыялістычнай
2. Чалавекам якой нацыі вы адчуваеце сябе?
 - беларускай
 - рускай
 - савецкай
 - ніякой
3. Ці спакойныя вы за сваю будучыню?
 - так
 - напалоў
 - зусім не спакойны
4. Іззадае 2-3 гэтае пытанне, вы ведаеце, аб жыхары ў Горадзе, абласці і краіне?
 - Дакладна
 - Карпачка
 - Пазынюк
5. Выбіраеце з трох названых палітыкаў таго, за каго б вы прагаласавалі за наступнага прэзідэнта Беларусі?
 - Лукашэнка
 - Карпачка
 - Пазынюк
6. Па якіх прычынах вы не ўдзельнічаеце ў грамадска-палітычных афары (мільёнах, дэманстрацыях, шэсцях)?
 - Не ведаю аб такіх
 - лчу іх безвыніковымі
 - баюся
 - у дэкаўта
7. Ваш узор і занятак?
 - Апытанне, як бачыце, ананімнае. Таму адказы можна і проста тэлефанаваць да нас: 31-04-15. Каля нас хацелася б, зразумела, атрымаць у пісьмовым выглядзе не толькі спіс імя "так" або "не", але і думкі моладзых аб тым, што іх хавае, непакочы, цікавіць і як бачыць яны сваю ўласную будову Беларусі.

Тыднёвік.

Алданаць ідзі не можа замяніць самой работы

Магілёў. Горад даволі спецыфічны сваёй гісторыяй і сваім усходнім (памежна-расейскім) становішчам. У рэчышчы славянаў-навушчых памкненняў пэўнае асобы, здавалася б, мусіць быць апырышчам іх. Аднак горад вызначаецца наўнаўсцю даволі моцнае апазіцыі, між якой галоўную сілу прадстаўляе гарадская філія БНФ. Моц гарадской арганізацыі ў пэўнай ступені паспрыяла ўзнікненню структураў БНФ у шэрагу раёнаў вобласці.

У мінулую суботу ў горадзе прайшла абласная справаздачна-выбарчая канферэнцыя. Справаздачны перыяд вызначаны Статутам у 2 гады. Чым жа вызначалася справаздача Рады і старшыні абласной арганізацыі?

На жаль, сп. Федараў пашырыў справаздачны перыяд аж да сярдзіны 80-х гадоў (калі БНФ яшчэ не было). Атрымалася пагонная ўхвала добрым справам, якія здысьненныя ў абласным цэнтры за ўвесь гэты час. Толькі два ці тры моманты тычыліся аналізу сітуацыі ў раёнах.

Памятаючы пра мэту склікання канферэнцыі чакалася, што старшыня абласной арганізацыі засяродзіць найперш на хібах, памылках, недапрацоўках у дзейнасці менавіта абласной структуры. Дасць аналіз іх чыньнікаў, вызначыць бачныя ім шляхі палепшэння работы. Але гэтага ня здарылася... Не прагучала на канферэнцыі і аніводнага крытычнага выступу з раёнаў.

Толькі двое — Ігар Шары ды я — спрабавалі падтурхнуць дэ-

легатаў ды І Федарава да сапраўды абмеркавання дзейнасці абласной Рады за справаздачны перыяд. Ды толькі нашыя намаганні былі марныя.

Сам сп. Анатоль вельмі хваляваў паставіў да даволі лёгкае крытыкі з нашага боку і ў сваім заключным слове абдываўся ад крытычных заувагаў, не аналізуючы іх сутнасці. Шкада...

Але ж наша мэта была знайсці рашэнне праблемаў, што стаяць перад усімі структурамі БНФ, у тым ліку і абласной, каб сапраўды дапамоглі цэнтру вобласці, якая была мабільнай, рэальнай і дзейнай. Нас жа залічылі ледзь не ў апартуністы...

Сымптаматычным было і тое, што садакладчыкам на канферэнцыі быў моладзі чалавек, які толькі два месяцы як далучыўся

Адначасова і радасна, і горка сустракаць такія "наскальныя" надпісы. Гэта ж трэба дажыць, каб улада суверэннай краіны лічыла гэтыя словы "варожай прапаганды" і "недапушчальным свабодамысленнем"! Вымараванне і вынішчэнне гэтага натуральнага для любага нармальнага грамадзяніна адчування не толькі са сценаў, але і самасяядомасці людской нельга назваць інакш, як праявамі, характэрнымі для, гаворачы на любімай нашай уладай мове, Сумашэдшага Дома. Па-беларуску гэта называецца Дзікунствам. Мае чамы, што пад такой назвай і ўвойдзе ў гісторыю гэты час панавання ў Беларусі цяперашняй улады. Ці будзе сорамна каму-небудзь перад нашчадкамі за гэты перыяд?..

Віншце.н!

Дазвольце праз вашу газету павіншаваць Надзею Часновіч з яе 19-годдзем.

Хачу пажадаць табе, Надзея, заставацца заўсёды маладой, прыгожай, вясёлай. Няхай збудуцца ўсе твае мары.

Дзяніс Новікаў.

Якім быў Магілёў напярэдадні і ў пачатку Паўночнай вайны?

МАГІЛЁЎ: ДАЎНІНА І СУЧАСНАСЦЬ

(Працягваем публікацыю гістарычнага агляду І.Пушкіна)
У канцы XVII — пачатку XVIII ст. ст. Магілёў быў даволі вялікім горадам. Ён меў больш за 10000 жыхароў, каля 3000 жылых дамоў і іншых будынкаў. Яго ўпрыгожвалі 4 праваслаўныя і 2 каталіцкія кляштары, 13 цэркваў і 2 касцёлы. З гледзішча эканамічнага ён — адзін з найбуйнейшых цэнтраў рамеснай вытворчасці і гандлю. Рамеснікі паводле прафесіі гуртаваліся ў 21 цэх. Магілёў стаў тады таксама цэнтрам асветы і мастацтва.

Вонкавы выгляд горада, ягонае багацце і ўзровень развіцця мастацтва адначасна чужаземцы падарожнікі. Расійскі стольнік П.Талстой у 1697 годзе ў падарожных нататках пісаў: «Горад Магілёў вялікі і пасады каля яго вялікія. У пасадах мноства садоў. А ўвесь ён шмат большы за Смаленск... На пасадах шмат багатых мяшчанскіх дамоў мураваных і шмат добрай будовы драўляных... Вуліцы брукаваныя даўжымі каменем. Шмат гандлёвых радоў, а ў іх поўна ўсялякага тавару. Крамы ў радах мураваныя».

Ішоў год за годам. Магілёў жыў сваім вірлівым жыццём. Але ў 1700 годзе распачаўся Паўночная вайна. Да восні 1704 яна не закранала Беларусь, калі не браць пад увагу праход часткі шведскіх войскаў праз Гародню ў Польшчу і Саксонію.

У Вялікім княстве Літоўскім напрыканцы XVII ст. паўстала група на чале з Казімірам Сяпегам, якая планавала пры дапамозе Швецыі аддзяліцца ад Польшчы, увару-

шы незалежную дзяржаву з манархічнай формай кіравання. У процівагу ёй сфарміраваліся блок рэспубліканцаў (канфедэратаў).

19 лістапада 1700 года на Віленшчыне каля Аленікаў сыходзілі войскі Сяпегі і канфедэратаў, у якой сапежыны пацярпелі паражэнне. Рэспубліканцы таксама вырашылі выкарыстаць зручны момант і аддзяліцца ад Польшчы, запрашушы на князя пасада Аўгуста II, які абяцаў больш волю буйным магнатам і быў саюзнікам Пятра I у ягоным змаганні супраць Швецыі. Для Аўгуста II планавалася ўтварыць спадчыннае каралеўства. Са згоды магнатаў на Беларусь і Літву ўвайшлі саксонскія войскі. Гэта справакавала шведскага караля Карла XII і той рушыў свае войскі на Беларусь.

Яўная вясенняя перамога Карла XII падтуркнула канфедэратаў падпісаць ваявыны саюз з Расіяй. Пётр I павядаў ім вайсковую і грашовую дапамогу. Расійскія войскі ўвайшлі на Беларусь і Літву. Гэта былі значныя сілы — каля 60000 салдат, падзеленых паміж Меншчыкавым і Агіль-

Усе гэтыя свэркі паміж магнатамі прывялі да таго, што ляс Беларусі, як і Літвы, і Польшчы, стаў залежаць ад Расіі і Швецыі, пра што вельмі яскрава сведчыць напісаны ў мастацкай форме «карнавал» ці «пасквіль», размешчаны ў Магілёўскай хроніцы Трафіма Раманавіча Сурты і Юры Трубіцкага. Прычым у хроніцы добра адзначана яшчэ адна прычына ўводу расійскіх войскаў на Беларусь і Літву — гэта каранацыя ў 1705 годзе С.Лішчынскага, якога падтрымліваў Карл XII, і адрачэнне Аўгуста II, саюзніка Пятра I.

Падрыхтоўка на выпадак расійскай атэрыі на Магілёўшчыне, дзе дзейнічалі палпечнікі Сяпегі — Юрэвіч, Хмара, Більдзюкевіч, — пачалася за гэтага. У горадзе дадаткова ўзмацнялі абарончыя збудаванні. У запісах ігумена Арэсты знаходзім: «1704 года, калі быў сабраны сабодны горадскі Могілёўскі гарнізон і расставлены казакі ў самым горадзе па месцах, так і па гарадскім далёкім вяртотам то... па воле і повеленню магистратскому і контрагентов шоссевых деланы были деревянные стены, огражденные двумя заметами, а внутри между заметами, близко один от другого стоящими, землю насыпанные валы с воротами и башнями, от горы Гвоздочки по берегу Дебри до самого Днепра и в Днепре были побиты дубовые пали до поповины Днепра против Дебринской деревянной стены, так же и с другой стороны Днепра от Луцкова пали сами, такая укреплённая учинены и на нижней стороне Днепра и в конце города за Палинскою частью».

Як маскоўскія войскі абіралі магілёўцаў?

Работы па ўмацаванні Магілёва былі яшчэ не скончаныя, як на Беларусь уварваліся расійскія войскі разам з прыхільнікамі скінутага караля Аўгуста II. Спачатку яны рушылі ў раён Палаца, а ў хуткім часе быў заняты і Магілёў. Гэдым часам наступілі тысячы смерот шосты, — пісаў Трубіцкі, — пакаіну бо раду нешчасліваю спадчыну, бо адбылася ў гэтым годзе пераходы і перавозы розных войскаў, будаўні-

тва мастоў праз Днепр, прысутнасць у горадзе знатных асоб, засыпанне інспекцыі з павета, зборшчыкаў падаткаў і дэпутатаў з-за чаго ў горадзе вялікая блытаніна».

Асабліва магілёўцы пакутавалі ад неабходнасці ўтрымліваць за сабой кошт расійскае войска, якое знаходзілася ці ў горадзе, ці побач з ім. Са скрухай пісаў той жа летапісец: «...аднак жа мусім у гэты час даць на маскоўскае войска правіант сенам і аусом».

Гэтак жа году 1706. Мая чатырнаццатага дня быў заказаны горад правіант на дывізію генерала Баўра. Магістрат адкупіўся грашма, даўшы хабар генералу... мая 15 дня... за гарадскі кошт банкет генералам Валконскаму і Гагарыну... У гэты ж час будавалася Масква праз Днепр мост, на што давана з горада людзей і грошай. Было гэта будаўніцтва для горада вялікай мукі.

У чэрвені, рухтуючыся да сустрэчы ў горадзе Пятра I, ішоў далі грошы генералу Баўру, каб задобрыць яго. Пётр I застаўся вельмі задаволены сустрэчай. Але ж якіх выдаткаў гэта каштавала гараджанам! Усе больш занепадаў горад.

Год 1707. У гэтым годзе пастаянна то ў Літву праз Магілёў, то з Літвы за Магілёў прагульваліся маскоўскія войскі, адсюль бранне коней на падводы, даваўны правіант, кармленне прывозных драгунцаў і пяхотных салдатаў, пачынка мастоў...

У жніўні гэтага года па загадзе генерала Рапіна выехалі з Магілёва ўсе гарматы, ваісковыя рыштунак і прыпасы ў Смаленск. Горад стаў практычна безабаронным і таму абраўся то па загадзе Шарапачева, то Рамадановскага, то іншых. Скарп, пасольствы да Пятра I былі безвыніковымі.

У Тыднёвіка на кухні

Здраўствуйце, Хорошо, что вы есть и дай Бог, чтобы таких газет стало больше. Рано или поздно у нас установится демократический порядок и на смену режиму придет молодежь, которая отстаивает сегодня свои права. Мы будем жить в цветущей республике, ибо свободу, как и веру в Бога, уничтожить нельзя. «Политику» вы и без меня хорошо знаете. А я хочу порадовать хозяйку двумя новыми рецептами.

С уважением, Качуро Д.П.
Салат майский

Отваренные свеклу и картофель, яйцо крутуют, лук репчатый или зеленый нарезают кубиками. Добавить квашеной капусты и растительного масла. Перемешать.

Колбаски по-могилевски

Небольшой кусок говядины отбить и поперчить. Подготовленный кусок шпига пропустить через мясорубку, добавить чеснок. На отбитый кусок говядины положить шпиг. Завернуть их в форму колбаски, выложить в мукі или сухарях и обжарить на растительном масле. Подать с картофелем или рисом.

Германия-Беларусь: друзья говорят на одном языке

Могілёўская асацыяцыя «Круг друзей» падвела ітогі адной з сваіх праграм — «Поддержка образования». Три года граждан Германии из г. Вайнгартен Х.Барт через посредство асоцыяцыі нагаджае Призмов могілёўскіх школьнікаў за лухшее сочинение на немецком

языке. В этом году победителями стали (на снимке) Светлана Бысеева, Иван Бойцов, Любовь Моисеевко, Елена Шатапова, Андрей Макаев, Елена Коршунова, Владимир Пугачев, Ольга Киреева вместе со своей учительницей Тамарой Ивановой Бойцовой, преподающей иностранные языки в СШ № 9.

Знание немецкого языка этими школьниками — ещё одна ниточка связей Беларусь-Германия. И прочная, какой бывает дружба между людьми, говорящими на одном языке.

Собст. информ.

Прачытаў сам — перадай другому

Шклоўская аб'яднаная апазіцыя, пра якую нам, акрамя назвы, больш нічога неведана, першыя дні друкуе саматужным чынам і распаўсюджае ўліткі па аператывным фактах мясцовага жыцця. Па нашых звестках, яны надзейчэй папулярныя ў раёне. Тыднёвік выраслаў пазнаёміць з апошнімі навінамі на радзіме прэзідэнта і сваіх чытачоў. Вось аб чым паведаміла шклоўчанам нядаўняя неафіцыйная газета мясцовай апазіцыі. Мы перадаём вам яе з захаваннем стылістыкі і арфаграфіі.

«Наш знаменитый революционный обещаниями земляк объявил об очередной решительной борьбе с чиновниками так любящими участвовать в различного рода попойках на халыву. Как мы знаем — мафию и коррупцию он уже победил, теперь осталось победить несправедливых чиновников.

Впрочем, начнем со слова ПРЕЗЕНТАЦИЯ — для непосвященных — это когда после строительства дома хозяин устраивает хорошую выпивку для друзей и родных. Это вошло в обычай не только простого люда. Чиновники различного уровня также обмывают новостройки, создание фирм и прочие мероприятия. Только вот моют эти новостройки не за свой счет а за казенные деньги. Ничего не изменилось в поведении парткомноменклатуры которая сегодня приглашена Лукашенко на службу. Для них государственное — это мое. Теперь вопрос второй, что значит КАЗЕННЫЙ СЧЕТ. Это наши с вами деньги — часть налогов, часть зарплаты, отчисляемая на прибыль и часто деньги, отпущенные на строительство. И вот эта часть пропивается слугами народа.

В Шкловском районе за последние два года тихонько без особой помпы прошло аж семь презента-

ций. Обмывались широко разукрашенные новостройки подаренные батьком народу — Александром, Говядская, Орданская школы, Говядский ФАП, «батькова баня» и наконец всенародное свято «Купальне-98». Во что обошлись государству, читай народу, эти пьянки неизвестно. Все это скрыто за семью замками. Известно только, что генеральная пьянка с артистами на берегу Днепра после святой Купальне обошлась более 100 млн. рублей. К сожалению на презентации нас с вами не приглашают, мы на халыву тоже не дураки бы дербануть.

Кто же участвует в этих попойках? Может быть строители, каменщики, плотники? Нет, от них, как и ранее, приглашают избранных, в основном это чиновничество различного ранга, которое без стыда и совести пропивает народные деньги — от министров, всяких там коммуналистиков и чернобыльцев до местной мелочи.

Великий любитель презентаций и наш районный благодетель, желая лично видимо надолго остаться в памяти народной, вице-скипер нижней палаты национального собрания Коноплев В.Н.»

Да нашых чытачоў!

Паважаныя сябры! Віншуем з наступіўшым летам, у якое зычымы добра адпачыць і напавіць здароўе... Невялікі перапынак робіць для сябе і наша газета. Наступны

нумар пабачыць свет 20-га чэрвеня. Не забудзьце пра нас — да сустрэчы праз два тыдні.

ТЫДНЁВІК

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Інфармацыяна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ»
Зарэгістравана ў Дзяржаўным рэспубліцы Беларусь па друку за № 831.

Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..

АДРАС РЕДАКЦИИ:
212030 г. Магілёў,
вул. Першамайская, 6-22.

ТЭЛЕФОНЫ:
31-04-15,
22-97-82